C/2025/109

10.1.2025

# Avizul Comitetului Economic și Social European
# Alinierea economiei circulare și a bioeconomiei la nivelul UE și la nivel național
# (aviz din proprie inițiativă)

(C/2025/109)

Raportor: **Cillian LOHAN**

| | |
|---|---|
| Consilieră | Agnieszka SZNYK (pentru raportor) |
| Decizia Adunării Plenare | 18.1.2024 |
| Temei juridic | Articolul 52 alineatul (2) din Regulamentul de procedură |
| Secțiunea competentă | Secțiunea pentru agricultură, dezvoltare rurală și protecția mediului |
| Data adoptării în secțiune | 2.10.2024 |
| Data adoptării în sesiunea plenară | 23.10.2024 |
| Sesiunea plenară nr. | 591 |
| Rezultatul votului (pentru/ împotrivă/abțineri) | 192/2/3 |

## 1. Concluzii și recomandări

1.1. Este necesar să se asigure coerența cu Pactul verde european, cu angajamentele privind dezvoltarea durabilă, cu economia circulară și cu obiectivele mai ample în materie de climă și biodiversitate. O bioeconomie solidă va completa progresele înregistrate în domeniul economiei circulare și va permite o creștere competitivă în limitele planetei noastre, în concordanță cu durabilitatea.

1.2. Oportunitatea pentru UE de a fi un lider mondial ar trebui valorificată printr-o strategie extrem de ambițioasă și coerentă în domeniul bioeconomiei. Ar trebui create cât mai multe locuri de muncă durabile și bine plătite, inclusiv în regiunile rurale și îndepărtate. Tehnologia existentă poate fi utilizată pentru a aduce pe piață produse și servicii de care este nevoie de urgență, sprijinind astfel inovarea, cu ajutorul unui pachet legislativ puternic și interconectat privind circularitatea.

1.3. UE are nevoie de o definiție clară a bioeconomiei, pentru a sublinia în mod explicit legătura acesteia cu economia circulară, și potențialul său ca instrument pentru realizarea dezvoltării durabile.

## 2. Observații generale

2.1. Bioeconomia ar trebui dezvoltată ținând seama de autonomia strategică și acordând atenția cuvenită competitivității, astfel cum CESE a afirmat deja anterior. ([1]) În mod specific, competitivitatea ar trebui să garanteze că întreprinderile, cercetarea și inovarea beneficiază de sprijin pentru a menține ridicate standardele UE, iar standardele mai scăzute și obiectivele mai puțin ambițioase din afara UE nu ar trebui utilizate ca justificare pentru o uniformizare la un nivel inferior.

([1]) Avizul Comitetului Economic și Social European – Comunicare a Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor Asigurarea viitorului nostru – Obiectivul climatic al Europei pentru 2040 și calea către neutralitatea climatică până în 2050 pentru o societate durabilă, justă și prosperă [COM(2024) 63 final] (JO C, C/2024/4667, 9.8.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/4667/oj) și Avizul Comitetului Economic și Social European privind Comunicarea Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor „Pregătiți pentru 55”: îndeplinirea obiectivului climatic al UE pentru 2030 pe calea spre atingerea obiectivului de neutralitate [COM(2021) 550 final] (JO C 275, 18.7.2022, p. 101).

2.2. Succesul inițiativelor privind economia circulară în ceea ce privește transformarea modelelor de afaceri și oferirea de beneficii consumatorilor ar trebui să fie utilizat ca model pentru a progresa în integrarea bioeconomiei. Ar trebui să se pună în aplicare învățămintele desprinse, inclusiv să se pună un accent mai mare pe aspectele sociale ale unui nou model economic.

2.3. Va fi esențial să se acorde sprijin financiar pentru pionierii inovării din sectorul întreprinderilor, pentru a se asigura că primii utilizatori nu sunt penalizați, în special în contextul asigurării competitivității UE.

2.4. Platforma europeană a părților interesate privind economia circulară (*European Circular Economy Stakeholder Platform*, ECESP) ar trebui utilizată, împreună cu rețeaua sa puternică și, în mod specific, cu grupul său de coordonare, pentru a realiza activități de învățare *inter pares* și schimburi de cunoștințe. Centrul de cunoștințe ECESP poate fi utilizat pentru a colecta și a face accesibile informații și expertiză privind bioeconomia ([2]).

2.5. După modelul activității încununate de succes a ambasadorilor UE pentru tineret în domeniul bioeconomiei, se recomandă crearea unei platforme sau a unei rețele permanente și participative care să reprezinte vocea tinerilor în cadrul bioeconomiei și să includă tinerii ca părți interesate în procesul decizional.

2.6. Bioeconomia ar trebui să fie în concordanță cu principiile circularității, în special cu principiul utilizării în cascadă. Proiectarea circulară aplicată produselor bioeconomiei și inovării ar trebui încurajată, deșeurile ar trebui eliminate sau reduse la minimum și valorificate, aportul energetic ar trebui să fie circular, iar obiectivul ar trebui să fie acela de a lucra cu cicluri naturale.

2.7. Bioeconomia este o opțiune strategică, pentru care este nevoie de investiții, educație și adaptare. Un mecanism solid de învățare reciprocă ar trebui să permită celor care se implică în bioeconomie să învețe unul de la celălalt și să dezvolte un model de învățare iterativ, cu finanțări și fonduri ușor accesibile. Această educație ar trebui, de asemenea, să fie inclusă în programele școlare și în formarea profesională.

2.8. Pornind de la cercetarea și investițiile anterioare, ar trebui să se pună la dispoziție fonduri specifice pentru cercetare și inovare, cu scopul de a maximiza oportunitățile în domeniul bioeconomiei. Acest lucru va contribui la identificarea posibilităților de simbioze industriale și la evidențierea oportunităților de beneficii sociale, într-un cadru care ține seama de limitele planetei.

2.9. Unele activități de utilizare a terenurilor care implică materiale biologice utilizează poluanți și practici care degradează solurile și generează mai multe deșeuri. Aceste activități de utilizare a terenurilor nu fac parte în mod automat din bioeconomie în contextul Strategiei UE în domeniul bioeconomiei.

2.10. Inițiativa BIOEAST poate fi utilizată ca model de cooperare în acest sector. Europa Centrală și de Est, inclusiv multe țări candidate, au un rol important în valorificarea biomasei.

## 3. **Coerența politicilor, inclusiv obiectivele de dezvoltare durabilă**

3.1. Este esențial ca inițiativele de politică, cum ar fi Strategia UE în domeniul bioeconomiei, să fie coerente cu alte politici legate de Pactul verde european, Acordul de la Paris, economia circulară și Agenda 2030 pentru dezvoltare durabilă. Alte inițiative relevante includ cadrul de certificare pentru eliminările de dioxid de carbon, Regulamentul privind restaurarea naturii și acordul provizoriu privind ambalajele, ambalajele din materiale plastice de origine biologică și dosarele legate de alimente. Un plan de acțiune în domeniul bioeconomiei ar putea fi elaborat împreună cu actul legislativ privind economia circulară și cu actul legislativ privind biotehnologiile. Acest lucru poate asigura faptul că o bioeconomie a UE contribuie în mod activ la îndeplinirea obiectivelor în materie de climă și biodiversitate.

([2]) https://circulareconomy.europa.eu/platform/en.

3.2. Este important să se lucreze la o definiție convenită, care să clarifice că bioeconomia este un instrument pentru realizarea dezvoltării durabile. În acest sens, o astfel de definiție trebuie să coreleze bioeconomia cu aspectele de mediu, sociale și economice ca priorități comune și egale, rămânând totodată în concordanță cu definițiile utilizate de G20 ([3]) și de Organizația Națiunilor Unite. Acest lucru poate asigura strategii coerente în toate statele membre și regiunile.

3.3. Bioeconomia ar trebui considerată ca fiind asociată cu economia circulară. Economia circulară oferă o abordare sistemică pentru gestionarea durabilă a fluxurilor de materiale, promovând reutilizarea și recircularea materiilor prime, determinată de proiectarea ecologică. Bioeconomia include un accent pe aceleași principii, dar aplicate fluxurilor biologice.

3.4. Bioeconomia ar trebui să fie coerentă cu Pactul albastru european. Cartografierea utilizării resurselor este necesară în cazul în care se calculează volumul de apă pentru fiecare produs. Pentru a asigura coerența politicilor, sunt necesare legături clare cu proiectarea ecologică și cu Strategia pentru promovarea sustenabilității în domeniul substanțelor chimice, care să reflecte sănătatea ecosistemelor și a oamenilor.

3.5. Competitivitatea ar trebui luată în considerare în contextul pozițiilor CESE convenite anterior, care evidențiază că aceasta nu ar trebui să fie o scuză pentru a funcționa la cel mai mic numitor comun în ceea ce privește standardele verzi și sociale și ar trebui examinată întotdeauna în contextul coerenței cu angajamentele noastre față de obiectivele de dezvoltare durabilă. Acest aspect este deosebit de important în contextul recentului raport Draghi ([4]).

## 4. **Tehnologia și utilizarea terenurilor**

4.1. Elementul de înaltă tehnologie al bioeconomiei este important. Acesta include progresele tehnologice și inovarea, care dezvoltă componente pe bază biologică pentru produse, pentru a le înlocui pe cele care, în prezent, se bazează pe combustibili fosili sau care nu sunt sustenabile în alt mod.

4.2. Instrumentele digitale și tehnologice sunt un factor de eficiență în bioeconomie, dar nu ar trebui să devină un obiectiv. Obiectivul este de a trece la o bioeconomie și la utilizarea eficientă a proceselor biologice naturale, pentru a îmbunătăți sustenabilitatea modelului nostru economic pe baza principiilor și abordărilor circulare.

4.3. Bioeconomia vizează o tranziție echitabilă, respectând practicile tradiționale și soluțiile bazate pe natură. Acest lucru este deosebit de important în sectorul agroalimentar, unde există multe exemple de ferme familiale mici și mijlocii care utilizează practici regenerative tradiționale pentru a produce alimente de înaltă calitate și cu valoare ridicată, fără a necesita tehnologie sau digitalizare avansată. Acest element nu ar trebui pierdut în demersul de a utiliza în mai mare măsură tehnologii avansate. Ar trebui sprijinite soluțiile bazate pe natură pentru alimente și mediu.

4.4. Agricultura urbană combinată cu schimbul de date sprijinit de tehnologie poate scurta lanțurile de aprovizionare, iar legătura cu centrele alimentare circulare poate soluționa risipa alimentară, integrând circularitatea și bioeconomia. Aceste oportunități ar trebui concepute în colaborare cu comunitățile urbane.

4.5. Utilizarea sistemelor naturale pentru a crea absorbanți de carbon poate fi îmbunătățită și încurajată. O pădure diversă biologic gestionată în cadrul silviculturii cu tăieri grădinărite, astfel cum este tipic în multe state membre ale UE, are beneficii multiple pentru diferitele elemente ale sustenabilității. Numeroase ferme sunt gestionate deja într-o manieră care utilizează natura pentru sechestrarea dioxidului de carbon, de exemplu utilizând practici regenerative care cresc stocarea dioxidului de carbon în soluri și creând și conservând habitatele formate din garduri vii ca hotare ale terenurilor. Aceste practici asigură un mijloc de realizare a obiectivelor climatice și de sustenabilitate și trebuie recunoscute și recompensate în cadrul strategiei în domeniul bioeconomiei. Tehnologia de eliminare mecanică a dioxidului de carbon, deși este viabilă din punct de vedere tehnic, este totuși discutabilă în ceea ce privește viabilitatea ei comercială.

([3]) Principiile la nivel înalt ale G20 privind bioeconomia: https://www.g20.org/en/news/g20-reaches-consensus-and-establishes-high-level-principles-on-bioeconomy.

([4]) https://commission.europa.eu/document/download/97e481fd-2dc3-412d-be4c-f152a8232961_en?filename=The%20future%20of%20European%20competitiveness%20_%20A%20competitiveness%20strategy%20for%20Europe.pdf.

5. **Elementul social**

5.1. Bioeconomia are, în plus, o dimensiune socială, având în vedere persoanele implicate în întreprinderile asociate și beneficiile pentru comunități.

5.2. În ceea ce privește strategia rurală și dezvoltarea și sprijinul pentru zonele rurale și de coastă și regiunile îndepărtate, există oportunități în cadrul bioeconomiei pentru a crea locuri de muncă bine plătite și sustenabile, oportunități, formare și beneficii sociale, prin dezvoltarea atentă a unei bioeconomii coerente cu circularitatea și sustenabilitatea.

5.3. Raportul cu privire la dialogul strategic privind viitorul agriculturii în UE ([5]) oferă șansa de a integra principiile circulare, prin intermediul bioeconomiei, în crearea unui sistem alimentar rezilient în UE. Ar trebui identificate sprijinul și finanțarea dincolo de politica agricolă comună (PAC), pentru a maximiza oportunitățile și pentru a asigura un sprijin cuprinzător pentru fermierii care doresc să facă tranziția.

5.4. Strategia în domeniul bioeconomiei este o ocazie de a pune bazele unei viziuni pentru Europa rurală, ținând seama de bunăstarea celor care locuiesc în zonele rurale și acordând prioritate principiilor complementare ale circularității care promovează lanțurile de aprovizionare mai scurte, repararea și reutilizarea. Aceasta ar trebui să prezinte măsuri de sprijin pentru a le permite tinerilor să devină factori de schimbare transformatoare în conturarea viitorului bioeconomiei.

5.5. Beneficiile societale mai ample includ o mai mare sănătate și bunăstare a comunităților, economii bugetare corespunzătoare în furnizarea de asistență medicală, și regenerarea rurală. Sunt necesare activități de cercetare pentru a se asigura că punerea în aplicare a practicilor bioeconomiei este echitabilă și justă, scoate în evidență oportunitățile și rămâne, totodată, realistă în ce privește provocările.

Bruxelles, 23 octombrie 2024.

*Președintele*
*Comitetului Economic și Social European*
Oliver RÖPKE

([5]) https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/priorities-2019-2024/european-green-deal/agriculture-and-green-deal/strategic-dialogue-future-eu-agriculture_ro.